

S nekim glumcima taktika "manje je više" uspijeva; Jadranka Đokić sputava se maksimalno kako bi ostala vjerna konceptu. Foto: Marko Ercegović

PREDSTAVA KOJA JEST VELIKA, ALI NE ŽELI TAKVOM BITI JER SPEKTAKL PODREĐUJE GOTOVO RITUALNOJ IGRI

Federico García Lorca: Krvava svadba

Dubrovačke ljetne igre

Režija: Franka Perković Gamulin

Dramaturg: Igor Ferčec

Glume: Jadranka Đokić, Lana Meniga, Luka Knez, Ksenija Marinković, Nikola Baće, Iva Kraljević, Nikša Butijer, Tanja Smoje i dr.

Ocjena: GLEDATI

piše: **Igor Ružić**

Pravedno ili ne, uvijek je jedna od festivalskih premijera najvažnija. Ili najiščekivanija. Mediji to vole, publika također, a ni upravama nije svejedno. Pogotovo kad je riječ Dubrovačkim ljetnim igrama. "Krvava svadba" Federica Garcije Lorca bila je ovogodišnja "it" premijera Igara s razlogom jer autora, a pogotovo tekst, diže iz prašine izvanlektirnog i izvanrepertoarnog zaborava. Pored toga, njezini aduti su i redateljsko-dramaturški tandem Franka Perković - Goran

Ferčec, proslavljen inscenacijom romana "Leica format" Daše Drndić u Rijeci, ali i cijeli niz respektabilnih suradnika: od koreografa i izvođača Matije Ferlina kao suradnika za scenski pokret, preko jednog od rodonačelnika ovdašnjeg suvremenog etnozvuca Mojmira Novakovića, do regionalno traženog scenografa Igora Vasiljeva...

Sve je već unaprijed govorilo za predstavu: i njezin autor i sam tekst u kontekstu autorova opusa, ali i izvan njega, kao i činjenica da se kazalište sve češće prisjeća svojih poetskih ishodišta. Na koncu, i sama je "Krvava svadba" razvrstana kao "poetska drama", pa pored priče koja zvuči kao klišej zato što to i jest, ali i nije, nudi i jezik koji je više od prepričavanja i dinamičnih, lakopamtljivih replika. Zaplet se ionako može

Čini se da je pitanje koje je najviše zanimalo autorski tim kako suspregnuti ekspresiju i prepustiti poeziji i poetičnosti da budu snažnije od nesretnih mladih ljubavnika

prepričati u SMS-u: u ruralnom okruženju, dvoje se vole toliko da ih ni Njezino vjenčanje za drugoga niti krvna osveta koja Njemu visi nad glavom ne sprečavaju da pobjegnu, samo kako bi ih snašla "zaslužena" kazna ljudi, prirode ili bogova, već prema tome kako se iščitava. Adut je, dakako, i sama "prirodna" pozornica na Lokrumu. Dvodijelna predstava spaja pregovore o vjenčanju, samo vjenčanje i bijeg u prvu cjelinu, igranu unutar ruševina, dok potjeru s krvavom finalizacijom i mračnim epilogom ostavlja masliniku i borovoj šumi. I to je logično i očekivano, kao i scenografski minimalizam ambijentalno spretnog Vasiljeva koji s dvije-tri intervencije od ruševine stvori funkcionalnu scenu, ali ono gdje predstava iznenađuje, a donekle i iznevjerava, tretman je glumaca u sklopu drame, čak i ako je poetska. Franka Perković očitito nije željela madelijevsku ili frajevsku gestu, i čini se da je pitanje koje je najviše zanimalo autorski tim kako suspregnuti ekspresiju i prepustiti poeziji i poetičnosti da budu snažnije od nesretnih mladih ljubavnika, andaluzijske strasti, noževa i krvi. Drugim riječima: pokušava kazališno odgovoriti na pitanje zašto inzistirati na ljubavi i emociji, ako se ne može inzistirati na noževima, leševima i zemlji natopljenoj krvlju.

Pri tome nije zanemarivo ni to što je Lorca napisao "Krvavu svadbu" po zbiljskom događaju, ali da je i u dramskom dijelu opusa ostao pjesnik, kojem je jezik važniji od "uživljanja", i izvođača i publike. U svjetlu modernizma, Lorca je i sam kroz svoje poetsko tumačenje zbilje, ali s presudnim utjecajem podneblja i kulturalnog nasljeđa, tako došao blizu Brechtu. Uostalom, "Ne buljite tako romantično!" uz malo tendencioznosti može se prevesti kao riječi Majke iz "Krvave svadbe": "Vaše suze su tek voda iz očiju". Brecht se preko plakata obraćao izravno publici, Lorca kroz Majku govori ostalim likovima, ali ih namjerno ostavlja neimenovanim jer su tek funkcije. Prava razlika između pjesnika i dramatičara leži u odnosu prema silama koje su snažnije od ljudi: Lorca ostaje pjesnik kad vjeruje u sile Prirode, i zato je kod njega Luna ili Mjesec dramski lik kojeg se usudi imenovati, za razliku od Smrti, koja ostaje samo Prosjakinja. U tim analogijama ostaje i "Krvava svadba": predstava koja svoju simboliku predstavlja kao događajnost, u naznakama i u atmosferi. S nekim glumcima ta "manje je više" taktika uspijeva, jer Jadranka Đokić sputava se maksimalno kako bi ostala vjerna konceptu koji joj ne dopušta da se razmaše, dok s drugima, pogotovo mladima, taj koncept funkcionira dvojako. S obzirom na to da nema brehtijanskih plakata s uputom, Lana Meniga, Nikola Baće, Luka Knez i Iva Kraljević vrludaju između onoga što bi trebali i što bi mogli. Problem može biti i generacijski, jer Ksenija Marinković, Tanja Smoje i Nikša Butijer, iako prepoznatljivi, kroz gestualnu i govornu utišanost dobivaju snagu i uvjerljivost. Izvanredni začim predstavi daje glazba Mojmira Novakovića i Iva Letunića.

Riječ je o predstavi koja jest velika, ali ne želi takvom biti jer i emotivnost i spektakl podređuje gotovo ritualnoj igri. Spektakl je sveden na minimum, ali ne i svečanost, jer cijela "Krvava svadba" posveta je kazalištu koje uvlači one koje ne mora privlačiti.